

פתרון תרגול- יסוד נפשי

1. בהתאם ל"חזקת המודעות" בדיני העונשין -

- א. אדם מוחזק כמתכוון לתוצאות הטבעיות של התנהגותו.
- ב. אדם מוחזק כמודע לתוצאות הטבעיות של התנהגותו.
- ג. **אדם מודע לאפשרות התרחשותן של התוצאות הטבעיות של התנהגותו.**
- ד. אדם מוחזק כמתכוון לאפשרות התרחשותן של התוצאות הטבעיות של התנהגותו.

2. מהי המחשבה הפלילית הנדרשת בעבירה התנהגותית?

- א. **מודעות לטיב המעשה ומודעות לקיום הנסיבות.**
- ב. מודעות לטיב המעשה, מודעות לקיום הנסיבות ומודעות לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה. בנוסף, לעניין התוצאה, גם כוונה או פזיזות.
- ג. אדישות לטיב המעשה ולקיום הנסיבות.
- ד. קלות דעת לטיב המעשה ולקיום הנסיבות.

3. גלעד החליט לנקום בחברו ראובן. הוא הצית את המחסן של ראובן שנמצא בשטח מבודד ואינו סמוך למקום מגורים. הוא ביצע את ההצתה כדי לגרום נזק לרכוש של ראובן. גלעד לא ידע שראובן נעל בטעות את בנו דני בתוך המחסן. כתוצאה מההצתה דני נפטר.
- האם ניתן להעמיד לדין את ראובן בגין עבירת הריגה?**

- א. כן. הוא היה צריך לצפות שההצתה תגרום למותו של דני.
- ב. **לא.**
- ג. כן. כי מדובר במעשה מאוד חמור.
- ד. כן. על פי כלל המחשבה הפלילית המועתקת (מועברת), ניתן להעתיק את המחשבה הפלילית שהייתה לראובן לעבירת ההצתה, גם כלפי עבירת ההריגה אם זו התוצאה של מעשיו.

4. מהו הכלל הנכון ביותר ביחס לעבירה של אחריות קפידה?

- א. אין כל הגנה והאחריות היא מוחלטת.
- ב. לא ניתן להרשיע בעבירה של אחריות קפידה, אם הנאשם פעל ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה. על התביעה להוכיח כי הנאשם לא עשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.
- ג. **לא ניתן להרשיע בעבירה של אחריות קפידה, אם הנאשם פעל ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה. על הנאשם מוטל נטל הראיה שעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.**
- ד. לא ניתן להרשיע בעבירה של אחריות קפידה, אם הנאשם פעל ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה מאמץ למנוע את העבירה.

5. מה ההגדרה הנכונה ביותר לרשלנות בדין הפלילי?

- א. אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע לאותו פרט. זאת כל עוד שלעניין הפרטים הנותרים הייתה לפחות רשלנות כאמור, וכן שבעבירה שעם פרטיה נמנית תוצאה שנגרמה על ידי המעשה או סכנה העלולה להיגרם בשלו, העושה נטל סיכון בלתי סביר להתרחשות התוצאה או לגרימת הסכנה כאמור.
- ב. אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם שביצע את העבירה יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע לאותו פרט. ובלבד שלעניין הפרטים הנותרים הייתה לפחות רשלנות כאמור ובלבד שאפשרות גרימת התוצאות לא הייתה בגדר הסיכון הסביר.
- ג. אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות העניין להיות מודע לאותו פרט.
- ד. הפרת חובת הזהירות המושגית והקונקרטית.

6. פקודת המס הכנסה מטילה על נישום את החובה להגיש דו"ח שנתי במועד. אי-הגשת דו"ח שנתי במועד הנה עבירה פלילית. חברת "ישר כמו סרגל בע"מ" הנה נישומה, ולא הגישה את הדו"ח השנתי במועד. לא ניתן לייחס את העבירה לבעל תפקיד מסוים בחברה.

מה הדין?

- א. החברה לא תישא באחריות פלילית לעבירה זו מאחר שלא ניתן לייחס אותה לבעל תפקיד מסוים בה.
- ב. ניתן להטיל אחריות פלילית לעבירה זו על החברה, רק אם העבירה היא עבירת רשלנות.
- ג. ניתן להטיל אחריות פלילית לעבירה זו על החברה, רק אם יורשע בעבירה זו מנהל בחברה בפס"ד חלוט.
- ד. ניתן להטיל אחריות פלילית לעבירה זו על החברה באופן ישיר.

7. נגד יורם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת מסירת ידיעה סודית לפי סעיף 113א לחוק העונשין, הקובע: "מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו – מאסר חמש עשרה שנים". לפי המתואר בכתב האישום, יורם פעל ברשלנות במוסרו ידיעה סודית לאדם שאינו מוסמך לכך.

מה הדין?

- א. יורם יורשע בעבירה אם יוכח שפעל כמתואר בכתב האישום.
- ב. יורם לא יורשע בביצוע העבירה המושלמת, אלא לכל היותר בניסיון לבצעה.
- ג. יורם לא יורשע בביצוע העבירה המושלמת או בניסיון לבצעה או בשידול לביצוע העבירה.
- ד. יורם לא יורשע בביצוע העבירה המושלמת או בניסיון לבצעה, אלא לכל היותר בשידול לביצוע העבירה.

8. חוק אוויר נקי, התשס"א-2018, קובע:

(א) העושה אחד מאלה, דיו מאסר שתיים או קנס פי שלושה מהקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העושין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד - קנס פי שישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק האמור:

(1) גורם זיהום אוויר חזק או בלתי סביר בניגוד להוראות סעיף 3;

ז- עבירה לפי סעיפים קטנים (א)... היא מסוג העבירות של אחריות קפידה".

חברת "המסנן בע"מ" היא מפעל ייצור. איתן הוא פועל ייצור במפעל והוא החליט על דעת עצמו להפעיל את המכונה באופן שונה מבעבר. כתוצאה מכך גרם זיהום אוויר חזק בניגוד סעיף 3 לחוק. להנהלת החברה נודע על כך רק בעקבות החקירה בעניין לאחר תלונות השכנים.

מה הדין?

- א. אי אפשר להטיל אחריות פלילית על החברה בעבירה זו מאחר שאיתן אינו נושא משרה ניהולית בתאגיד.
- ב. אי אפשר להטיל אחריות פלילית על החברה בעבירה זו מאחר שאיתן פעל על דעת עצמו בלא לשתף את הנהלת החברה בעניין.
- ג. אפשר להטיל אחריות פלילית על החברה בעבירה זו רק אם לאור פעולתו של איתן יש לראות בפעולתו את פעולת התאגיד.
- ד. אפשר להטיל אחריות פלילית על החברה בעבירה זו.

9. שאול עובד ברשת הסופרמרקטים "סופר". שאול ראה שברשת המתחרה "היפר" נמכרים מוצרים של חברת "טעם טוב" במחירי מבצע, ולכן החליט על דעת עצמו ומבלי להתייעץ עם איש להתקשר למנכ"ל חברת "טעם טוב" וניסה לשכנע אותו להפסיק למכור לרשת "היפר" מוצרים במחיר נמוך. שאול הואשם בניסיון לעשיית סדר כובל בניגוד להוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988.

בהנחה ששאול אשם בביצוע עבירה זו, האם אפשר להרשיע בה גם את רשת "סופר"?

- א. אי אפשר לייחס את העבירה שביצע שאול לרשת "סופר" מכיוון שאי אפשר לייחס עבירות שביצעו עובדים בתאגיד לתאגיד שבו הם עובדים.
- ב. אפשר לייחס את העבירה שביצע שאול לרשת "סופר" אם בנסיבות העניין ולאור תפקידו, סמכותו ואחריותו של שאול בניהול ענייני התאגיד, יש לראות בעבירה שביצע עבירה שביצעה רשת "סופר".
- ג. אפשר לייחס את העבירה שביצע שאול לרשת "סופר" אם שאול עבר את העבירה במהלך מילוי תפקידו ברשת "סופר".
- ד. אי אפשר לייחס את העבירה שביצע שאול לרשת "סופר" מכיוון ששאול פעל לבדו ועל דעת עצמו מבלי ליידע עובדים אחרים ברשת "סופר" באשר למעשיו.